

Незважаючи на всю безпеку повітряних перевезень, трапляються випадки, коли зарадити катастрофі неможливо і вижити в такій аварії це неабияке везіння, тому й тут свою роль мають медичні підрозділи, які займаються аварійними і пошуково-рятувальними роботами.

Отже, зважаючи на кількість повітряних пасажирських перевезень, перш за все, головним залишається безпека людей, як пасажирів, так і екіпажу. Повітряним суднам також приділяють багато уваги, аби вони були справними, обладнаними, готовими долати сотні, тисячі кілометрів в небі, але інколи протистояти технічним неполадкам в небі неможливо. Медична допомога – це необхідна складова життя людей, будь-яке підприємство повинне включати в себе цю складову, аби вберегти здоров'я і життя людей. Особлива відповідальність покладається на медпункти аеровокзалів, які здійснюють медичний контроль за самими працівниками, надають першу допомогу пасажиром та в аварійних випадках проводять відповідні дії на місцях катастрофи. Тому дана сфера була, є і буде актуальною і вимагає все більшого її вдосконалення.

Література

1. Положення про медичний пункт аеровокзалу цивільної авіації України від 15 груд. 2005 р. / Державна служба України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0084-06#Text> (дата звернення: 14.10.2020).

2. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3393-17> (дата звернення: 14.10.2020).

3. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 бер. 2017 № 1965-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1965-19#Text> (дата звернення: 14.10.2020).

УДК 629.73 (477)(043.2)

Момотюк В.О., магістр,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Шапенко Л.О., к.ю.н., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ НА БЛАГО ЛЮДСТВА В УКРАЇНІ

На сьогодні технології безпілотних літальних апаратів (далі – БПЛА) значно розширюють можливості авіаційної системи, а також

можуть мати переваги перед традиційною авіацією на користь розвитку економіки України. Однак представники підприємств, які застосовують дрони, стикаються з проблемою недостатнього правового забезпечення під час їх використання.

Проблеми правового забезпечення використання на благо людства БПЛА почали підійматися не так давно. Донедавна дрони сприймалися, в основному, в позитивному ключі, адже окрім використання їх для відзйомок, аерофотозйомок, патрулювання тощо, висока мобільність безпілотників дозволяє застосовувати їх також в дуже вузьких напрямках: доставка органів для пересадки, охорона природи (дрони використовуються для моніторингу популяцій тварин, збору даних про навколишнє середовище з метою припинення браконьєрської активності), відновлення лісів (створення детальних карт і точкова посадки дерев) та інше.

Тобто, можливі галузі застосування дронів, дійсно, необмежені. І саме через це існують і негативні фактори використання БПЛА:

1. Втручання дронів у приватне життя громадян і комерційну таємницю компаній. Використовуючи навіть іграшковий дрон, можна без проблем залетіти на приватну територію і проводити фото- і відеозйомку, в тому числі з використанням нічного бачення, тепловізорів та інших сенсорів, що може безпосередньо порушувати принципи невтручання в приватне життя і комерційну таємницю.

2. Постійна необхідність знаходження компромісу між потребою приватних споживачів, бізнесу і держави. З кожним роком збільшується зростання проданих пристроїв і їх неліцензована експлуатація, яка може створити загрозу національній безпеці.

3. Дрони можуть бути використані не за призначенням – з метою крадіжки, контрабанди, транспортування заборонених речовин. І часто визначити, яку місію виконує дрон, що знаходиться поруч, не представляється можливим до моменту її здійснення.

Саме такі факти порушення закону за допомогою дронів вказують на тонку межу між використанням безпілотника виключно в мирних цілях, і навмисного порушення законодавства. Нещодавня атака безпілотників на нафтопереробних заводах в Саудівській Аравії, або інцидент з дроном в аеропорту Гатвік, який спровокував найбільший перебій авіасполучення Британії з часів виверження ісландського вулкана в 2010 році, представляли цілком реальну небезпеку – від дрібного хуліганства до терористичних атак. І такі окремі приклади показують, що існує загроза функціонування як громадських послуг, так і загроза національній безпеці.

Тому вкрай важливим є питання правового та законодавчого забезпечення використання БПЛА (дронів). Законодавство України

щодо регулювання польотів БПЛА в Україні є досить безсистемним і вимагає включення і уточнення пунктів по заборонених місцях польотів, технічними характеристиками, висоті польоту та багато іншого.

Сьогодні в Україні існують такі чинні правові норми, що регулюють використання повітряного простору безпілотними повітряними суднами:

- Повітряний кодекс України;
- Положення про використання повітряного простору України;
- Правила використання повітряного простору України;
- Порядок використання повітряного простору безпілотними

повітряними суднами.

А відповідальність за порушення порядку використання повітряного простору України, наведений у пункті 46 Положення про використання повітряного простору України [1]; відповідальність юридичних осіб – суб'єктів авіаційної діяльності за порушення правил та порядку використання повітряного простору України встановлена ст. 127 Повітряного кодексу України [2]; відповідальність фізичних осіб – суб'єктів авіаційної діяльності за виконання польотів з порушенням нормативно-правових актів, які регулюють діяльність авіації – ст. 111 Кодексу України про адміністративні правопорушення [3]. Відповідальність за порушення правил польотів та використання повітряного простору – статтями 281, 282 Кримінального кодексу України [4].

Виходячи з досить «загальних» і не конкретизованих правил регулювання польотів БПЛА в Україні, варто наголосити на необхідності законодавчого закріплення положення для потенційних учасників зростаючого ринку БПЛА як нового виду підприємницької діяльності. Необхідно вирішити кілька основних питань:

– якою кваліфікацією повинна володіти людина для допуску до пілотування дронами?

– як регулювати повітряний простір для мінімізації ризику зіткнення дрона з літаками та один з одним?

– яким чином убезпечити людей від падіння на них дрона і хто буде нести за це відповідальність?

Отже, виходячи з вищезазначеного можна дійти висновку, що галузь виготовлення та використання дронів в сьогоднішньому світі є однією з найперспективніших, а в Україні вона знаходиться на початковому етапі, тому повинен бути досягнутий баланс між безпекою та розвитком сфери БПЛА. Водночас, не варто

демонізувати галузь, адже у неї дуже великий спектр застосування та використання саме у позитивних цілях.

Література

1. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила використання повітряного простору України»: Наказ Державної авіаційної служби України та Міністерства оборони України від 11 трав. 2018 р. № 430/210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1056-18> (дата звернення: 12.10.2020).

2. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17> (дата звернення: 12.10.2020).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 груд. 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 12.10.2020).

4. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 12.10.2020).

УДК 365.568(043.2)

Птиця Д.Є., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ДО ПИТАННЯ ПРО МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО

Космос є частиною галактичної території, вбираючи в себе такі компоненти, як сам космічний простір і властиві йому особливості, а також різні види природних небесних тіл. Найближча і найбільш доступна дослідженню область космічного простору – навколоземний простір. Саме з цієї області почалося освоєння космосу людьми [1.] У зв'язку з початком освоєння космосу із Землі він представляє собою також і юридичний феномен, маючи статус міжнародної території, що не перебуває під юрисдикцією жодної держави. В 1958 р. резолюцією Генеральної асамблеї ООН було створено Комітет з використання космічного простору в мирних цілях, до якого увійшли 18 держав. Комітет було засновано з метою: сприяння продовженню на постійній основі досліджень космічного простору; організації взаємного обміну та розповсюдження відомостей про використання космічного простору; заохочення національних науково-дослідних програм у сфері вивчення космічного простору; вивчення правових проблем, які можуть виникнути при дослідженні космічного простору. Нині до складу цього Комітету входить 69 держав.